

Париз, Београд - Победа Београда у „72 сата дугом дипломатском рату“ око промене титулара српских манастира и цркава на КиМ, на 35. седници Комитета за светску баштину Унеска одржаној од 19. до 29. јуна у Паризу, могла би бити кратког даха.

У међународним дипломатским круговима упозоравају да је, оно што шеф српске дипломатије Вук Јеремић назива „покушајем да се Србији украде идентитет и промени историја“, само одложено за годину дана, до следеће седнице Комитета. Србија је, како је Данасу незванично потврђено у Паризу, поднела званични захтев за чланство у овом комитету Унеска како би имала већи утицај на рад тог тела УН.

Иако самопроглашена косовска држава није чланица УН, нити је поднела кандидатуру за чланство у светској организацији, већ другу годину заредом српски манастири на КиМ за Комисију Унеска представљају политичко питање - поједине утицајне државе Запада покушавају да их преусмере на „косовску адресу“. Комитет Унеска је у Паризу, као и 2010. у Бразилији, одложио за наредно годишње заседање расправу о Нацрту одлуке о стању конзервације „Средњовековних споменика на Косову (Србија)“, која је усвојена још 2008, на седници у Квебеку.

Извори Данаса тврде да је проблем с титуларом зачет још у Квебеку, јер делегација Министарства спољних послова Србије није адекватно реаговала када су из предложене одлуке о стању конзервације добара на КиМ избрисане референце на Србију у називу споменика и у тексту одлуке, што је Београд исправио наредне године у Севилји.

Прошле године, за одлагање разматрања овог документа успешно су лобирале Француска, Швајцарска и Шведска, позивајући се на саветодавно мишљење Међународног суда правде о самопроглашењу косовске независности. Сада у Паризу, на преименовању титулара српских споменика на КиМ са Унескове листе светске културне баштине, како тврде извори Данаса, у име Приштине „најстрашније“ је инсистирала Француска, мада није била једина. Иницијатива је покренута у оквиру разматрања стања споменика с Листе светске културне баштине у опасности, на којој су четири српске светиње на КиМ: манастири Високи Дечани, Грачаница, Пећка патријаршија и црква Богородице Љевишке.

Према незваничним информацијама Данаса, Србија је због „неочекиваног“ понашања Париза интервенисала код француских власти. На тврдње српске стране да ни по коју цену неће дозволити промену титулара цркава и манастира и упозорења да Париз угрожава националне и државне интересе Србије, упркос недавно потписаном Споразуму о стратешком партнерству, Французи су, наводно, рекли да је за њих косовско питање „решено“. Такође, нису помогли ни српски аргументи да је културна баштина на КиМ следећа тема бриселских преговора Београда и Приштине, који се воде у складу с Резолуцијом 1244 и да Унеско треба да делује у систему УН.

За разлику од прошле године, када су се српске власти јавно тежиле да државе чланице Комитета Унеска, ипак, нису спориле чињеницу да Србија ради на заштити споменика на КиМ и испуњава функцију државе уговорнице, са састанка у Паризу је „процурило“ да је у заштиту српских споменика на КиМ укључен и Институт за заштиту византијских споменика културе из Солуна.

У МСП Србије јуче није било могуће добити одговор на питања шта ће Београд предузети поводом све чешћих покушаја Приштине да српску културну баштину на КиМ и на међународном плану званично преименује у косовску. Димитри Москопулос, шеф Грчке канцеларије у Приштини и специјални посредник ЕУ за заштиту верског и културног наслеђа на Косову, није желео да коментарише покушаје преименовања српске културне баштине на последњој седници Комитета Унеска у Паризу, с образложењем да то није у његовом мандату.

Српски манастири на КиМ уписани су у Светску листу културне баштине на списку за Србију под именом „Средњовековни споменици на Косову“, због чега је бивши епископ рашко-призренски Артемије пре неколико година јавно протествовао због тога што нису титулисани као „српски“. Поједине државе, заговорнице косовске независности, како Данас незванично сазнаје, сада у Паризу предлагале су да се на Листи Унеска српски споменици именују као средњовековни споменици на Косову, с напоменом у загради - „које је предложила Србија“, што је српска делегација одбила.

(Данас)